

หน่วยที่ 6 : เทคนิคการถ่ายภาพ

สาระสำคัญ

ภาพถ่าย อาจแยกประเภทใหญ่ ๆ ได้หลายประเภท การถ่ายภาพในแต่ละประเภทก็จะมีวิธีการถ่าย การเลือกใช้อุปกรณ์ การเลือกลักษณะของแสงและเทคนิคต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป สำหรับการถ่ายภาพแต่ละประเภท เช่น การถ่ายภาพทิวทัศน์, การถ่ายภาพเวลากลางคืน, การถ่ายภาพย้อนแสง, การถ่ายภาพสถาปัตยกรรม สิ่งก่อสร้าง, การถ่ายภาพใกล้, การถ่ายภาพบุคคล, การถ่ายภาพสัตว์, การถ่ายภาพเคลื่อนไหว, การถ่ายภาพหุ่นนิ่ง แต่ละประเภทผู้ถ่ายสามารถนำมาสื่อสารให้ผู้ดูได้ทราบถึงบรรยากาศ อารมณ์ต่าง ๆ รวมถึงนำภาพถ่ายเหล่านี้ไปสนับสนุนเนื้อหาที่เป็น ตัวหนังสือ ข้อความต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี แต่การที่จะผลิตภาพเพื่อสื่อ ได้อารมณ์จริง ๆ ต้องใช้เทคนิค ความพยายาม ความอดทนของผู้ถ่าย เป็นอย่างสูง ช่วงภาพจำเป็นต้องรู้เทคนิคในการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ และฝึกถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ และสนใจภาพถ่ายทั่ว ๆ ไป เพื่อเป็นการ สะสมประสบการณ์ ในการถ่ายภาพ เพื่อสร้างทักษะและการตัดสินใจ สร้างสรรค์งานออกมาอย่างมีคุณภาพ

สัปดาห์ที่ 10	เอกสารคำสอน	รหัสวิชา 43-010-203
เวลา 5 คาบ	หน่วยที่ 6 เทคนิคการถ่ายภาพ	5 คาบ

ข้อบทเรียน

6.1 เทคนิคการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ

6.2 ฝึกปฏิบัติการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ

จุดประสงค์การสอน

6.1 รู้เทคนิคการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ

6.1.1 บอกเทคนิคการถ่ายภาพทิวทัศน์

6.1.2 บอกเทคนิคการถ่ายภาพสถาปัตยกรรม สิ่งก่อสร้าง

6.1.3 บอกเทคนิคการถ่ายภาพใกล้

6.1.4 บอกเทคนิคการถ่ายภาพบุคคล

6.1.5 บอกเทคนิคการถ่ายภาพสัตว์

6.2 มีทักษะในการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ

6.2.1 การใช้เทคนิคการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ

เนื้อหา

หน่วยที่ 6 เทคนิคการถ่ายภาพ

6.1 เทคนิคการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ

ภาพถ่าย อาจแยกประเภทใหญ่ ๆ ได้หลายประเภท แต่ละประเภทผู้ถ่ายสามารถนำมาสื่อสารให้ผู้ดูได้ทราบถึงบรรยากาศ อารมณ์ต่าง ๆ รวมถึงนำภาพถ่ายเหล่านี้ไปสนับสนุนเนื้อหาที่เป็นตัวหนังสือ ข้อความต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี แต่การที่จะผลิตภาพเพื่อสื่อ ได้อารมณ์จริง ๆ ต้องใช้เทคนิค ความพยายาม ความอดทนของผู้ถ่าย เป็นอย่างสูง ช่วงภาพจำเป็นต้องรู้เทคนิคในการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ และฝึกถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ และสนใจภาพถ่ายทั่ว ๆ ไป เพื่อเป็นการสะสมประสบการณ์ในการถ่ายภาพ เพื่อสร้างทักษะและการตัดสินใจ สร้างสรรค์งานออกมาอย่างมีคุณภาพ

ภาพที่ 151 การถ่ายภาพวิวทิวทัศน์โดยใช้กรอบประตูกระจกแบ่งส่วนภาพ

(ถ่ายภาพ : สุรพล มโนวงศ์)

6.1.1 เทคนิคการถ่ายภาพทิวทัศน์(Land and Sea Scape)

ทิวทัศน์โดยรอบตัวเราจะมีให้ได้พบเห็นโดยตลอดการเดินทางหรือการท่องเที่ยว จะเห็นทิวทัศน์ที่สวยงาม แปลกตา พุงนา ภูเขา ทะเล พุงหญ้า หรือแม้แต่เราขึ้นไปบนตึกสูง ๆ ในกรุงเทพฯ ก็จะมีภาพทิวทัศน์ของตึกสูง ต่ำสลับกับถนนลอยฟ้าที่เป็นเส้นโค้ง ช่วยประกอบให้ดูภาพสวยงามขึ้น นักถ่ายภาพสมัครเช่นนิยมถ่ายภาพประเภทนี้มาก เพราะสามารถถ่ายภาพได้ง่าย สะดวก ถ่ายได้ทุกหนทุกแห่งที่มีโอกาสผ่านไป ไม่ว่าจะเป็นทิวทัศน์ป่าเขาลำเนาไพรน้ำตก หรือท้องทะเลก็ตาม อย่างน้อยผู้ถ่ายภาพก็สามารถเก็บภาพไว้เป็นที่ระลึกถึงความหลัง และมักใช้ ทิวทัศน์

เหล่านี้เป็นฉากหลังในการถ่ายภาพของบุคคล ภาพทิวทัศน์ทางธรรมชาติก็ควรมีธรรมชาติประกอบที่สวยงาม เช่น แสงแดดสีทอง เมฆสีขาว ที่มีรูปร่างแปลก ๆ ปุยหมอก รุ่งกินน้ำ สิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติจะช่วยเสริมภาพให้ดีขึ้น การถ่ายภาพทิวทัศน์ที่สวยงาม อย่าลืมว่าเรามองทิวทัศน์ที่สวยงามโดยรวมดังนั้นภาพต้องคมชัดทั้งภาพ โดยการใช้น้ำกลิ้งแคบ ถ่ายในขณะที่มีท้องฟ้าแจ่มใสแดดไม่แรงจนเกินไปนัก และควบคุมให้ได้รายละเอียดชัดเจน การบันทึกความสวยงามของลักษณะภูมิประเทศตามธรรมชาติดังกล่าว จะมีคุณค่าและความสวยงามนั้น ควรต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบที่ช่วยสร้างเรื่องราวให้เกิดขึ้นพยายามเลือกมุมกล้องที่แปลกตา คอยจังหวะให้มีลักษณะแสงสีที่สวยงาม สามารถสร้างบรรยากาศให้ผู้ดูเกิดอารมณ์คล้อยตาม เช่น ภาพที่มีหมอกในฤดูหนาว ค่ำวัน ฝนตก หรือพายุ ฯลฯ บรรยากาศ แสงสีในเวลาเช้ามีดก่อนจะสว่าง หรือในตอนเย็นพระอาทิตย์กำลังจะตก จะมีแสงสีที่ให้ความรุนแรงมีสีน้ำเงิน ม่วง เหลือง แสดและแดงสลับกับก้อนเมฆรูปร่างต่าง ๆ ดูสวยงาม การถ่ายภาพทิวทัศน์นิยมเปิดช่องรับแสงให้แคบเพื่อช่วยให้ภาพมีความคมและชัดลึกตลอด แม้บางครั้งจะต้องใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำ สำหรับเลนส์ที่ใช้ในการถ่ายภาพทิวทัศน์ นอกจากเลนส์ธรรมดาติดกล้องแล้ว ควรมีเลนส์มุมกว้างและเลนส์ถ่ายภาพไกล เพื่อช่วยให้ได้ภาพที่มีมุมแปลกตาดีขึ้น การถ่ายภาพสีก็ควรมีฟิลเตอร์หรือแผ่นกรองแสงตัดหมอกหรือแผ่นกรองแสงโพลาไรซ์เพื่อช่วยปรับให้สีของท้องฟ้าอึมครึมเข้มขึ้น ลดเงาสะท้อนของวัตถุในภาพ นอกจากนั้นอาจใช้แผ่นกรองแสงสำหรับเปลี่ยนแปลงสีของภาพเพื่อให้ได้ภาพทิวทัศน์ที่มีสีสันสวยงามแปลกตายิ่งขึ้น

ภาพที่ 152 การใช้ฟิลเตอร์โพลาไรซ์ ปรับสีท้องฟ้าให้เข้มขึ้นในการถ่ายภาพทิวทัศน์
(ถ่ายภาพ : สุรพล มโนวงศ์)

เทคนิคการจัดองค์ประกอบของภาพทิวทัศน์ที่ควรคำนึงถึง คือ

1. การลดรายละเอียดที่ไม่ต้องการออกไป เช่น ฉากหน้าที่ไม่เหมาะสม ถังขยะ หรือเสาไฟฟ้า อาจจะเป็นสิ่งที่ทำให้ภาพถ่ายสูญเสียความสวยงามไป ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งกล้องถ่ายภาพเพียงเล็กน้อยก็จะสามารถกำจัดสิ่งเหล่านี้ออกไปจากกรอบภาพได้ การใช้แนวต้นไม้หรือแนวรั้ว หรือวัตถุอื่นๆ ใช้เป็นลึ่นำสายตาเข้าไปหาจุดเด่นในภาพ การใช้เฟรมหรือกรอบภาพจะช่วยสร้างการจัดวางองค์ประกอบที่สวยงามได้

2. ความสว่างและสีในภาพ ในการมองภาพสายตาคงจะถูกดึงดูดมาหาพื้นที่ที่สว่างและวัตถุที่มีสีสัน สีสที่มีน้ำหนักค่าความสว่างมากจะดึงดูดความสนใจจากผู้ดู ดังนั้นจึงควรเลือกมุมมองเลนส์ และการจัดกรอบภาพที่ให้ผลอย่างต้องการ

3. การวางเส้นขอบฟ้า ในการถ่ายภาพทิวทัศน์หรือภูมิประเทศมักจะมีเส้นขอบฟ้าปรากฏในภาพเสมอ ตามปกติการวางเส้นขอบฟ้าในภาพในตำแหน่ง 1/3 จากขอบบนของภาพหรือจากขอบล่างของภาพ เทคนิคนี้จะช่วยสร้างภาพให้ดูมีพลังมากกว่าการจัดวางอยู่กึ่งกลางภาพ

4. ความสมดุล การจัดส่วนประกอบของภาพให้วัตถุอยู่กึ่งกลางภาพก็ทำให้เกิดสมดุลได้ แต่ความสมดุลแบบนี้จะดูไม่น่าสนใจเท่ากับความสมดุลที่เกิดจากการจัดส่วนประกอบของวัตถุให้อยู่ในส่วนต่าง ๆ ในภาพ โดยน้ำหนักในภาพส่วนซ้ายและขวายังคงดูแล้วมีน้ำหนักเท่ากัน ซึ่งความสมดุลแบบนี้จะสร้างความน่าสนใจมากกว่าแบบแรก ดังนั้นก่อนการถ่ายภาพจึงควรเปลี่ยนตำแหน่งที่ตั้งกล้องจนได้การจัดวางของวัตถุอยู่ในตำแหน่งที่สร้างความน่าสนใจและสร้างความสมดุลของภาพด้วย

5. มุมกล้อง นอกจากความสมดุลแล้วจะต้องพิจารณาถึงมุมกล้อง ซึ่งได้แก่การตั้งกล้องให้อยู่ในมุมสูงเพื่อถ่ายลงมาให้เห็นรายละเอียดของส่วนต่าง ๆ หรือลดตำแหน่งของกล้องถ่ายภาพลงมาอยู่ในระดับพื้นดินแล้วยกกล้องขึ้น ภาพในลักษณะนี้จะเปลี่ยนความรู้สึกที่มีต่อวัตถุ โดยใช้ดอกไม้ต้นไม้มให้เป็นส่วนหนึ่งของกรอบภาพ หรือเพื่อบดบังรายละเอียดที่ไม่ต้องการออกไป

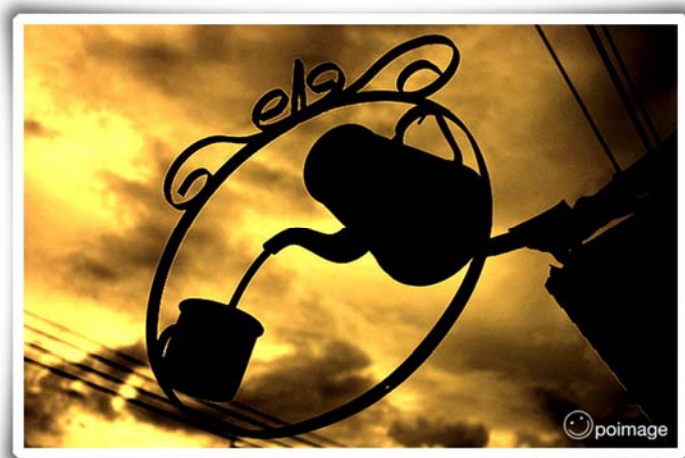
การถ่ายภาพเวลากลางคืน (Night Shot) การถ่ายภาพเวลากลางคืน ได้แก่ การถ่ายภาพที่อาศัยแสงสว่างจากไฟฟ้าตามท้องถนน ป้ายนิออนโฆษณา น้ำพุ การยิงพลุ หองโซว์สินค้า ไฟประดับในวันเฉลิมฉลองต่าง ๆ แสงไฟจารถยนต์ แสงเทียน สายฟ้าแลบ ดวงจันทร์ และดวงดาวบนท้องฟ้า ความสวยงามต่าง ๆ ที่เราสามารถมองเห็นได้ในเวลากลางคืนดังกล่าว เราสามารถบันทึกภาพที่งดงามเหล่านั้นด้วยกล้องถ่ายภาพได้เช่นเดียวกับการถ่ายภาพในเวลากลางวัน

ภาพที่ 153 ถ่ายภาพกลางคืนโดยปรับสมดุลแสงสีขาวเคย์ไลท์ (ถ่ายภาพ : ธวัชชัย เกษศรี)

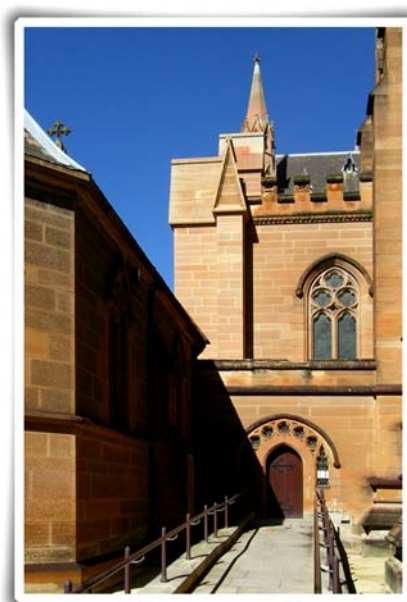
แสงสว่างจากหลอดไฟต่าง ๆ ในเวลากลางคืนนั้น เราจะวัดแสงลำบากและไม่แน่นอนจึงควรใช้ประสบการณ์ที่ได้ทดลองถ่ายและจดบันทึกรายละเอียดไว้ในแต่ละครั้งมาพิจารณา ปกติจะถ่ายภาพด้วยการตั้งความเร็วไว้ที่ B หรือ T แล้วนับเวลา (Time exposure) ใช้เวลาในการเปิดม่านชัตเตอร์ เป็นวินาทีหรือนาทีก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะและปริมาณของแสงในขณะที่ถ่ายภาพ เนื่องจากต้องใช้เวลาในการเปิดม่านชัตเตอร์ จึงจำเป็นต้องใช้ขาตั้งกล้องเพื่อป้องกันกล้องเคลื่อนที่และสั่นไหว ขาตั้งกล้องควรเป็นชนิดที่แข็งแรงมีที่สำหรับปรับมุมยกหน้ากล้องขึ้นและลงได้ และสามารถหมุนกล้องไปทางซ้ายและขวาที่เรียกว่า Pan กล้องได้ ซึ่งเราจะได้ภาพถ่ายออกมามีลักษณะและสีสันทันที่แปลกออกไปอีกแบบหนึ่งส่วนเลนส์ที่ใช้หากเป็นเลนส์ที่สามารถซูมภาพได้ ก็ยิ่งจะได้ภาพที่น่าสนใจเพิ่มขึ้นอีก การถ่ายภาพไฟตามถนน ป้ายนิออนโฆษณา ไฟประดับ ก็ควรใช้ปรับสมดุลแสงสีขาวเป็นแบบ (Day Light) ภาพที่ได้จะมีสีค่อนข้างเหลืองจึงต้องปรับสมดุลแสงสีขาวให้ตรงกับอุณหภูมิสีของแหล่งกำเนิดแสง ถ้าเป็นภาพการแสดงบนเวที งานประเพณีต่าง ๆ ควรใช้ความไวแสงสูงเช่น 400 ISO, 800 ISO เพื่อให้สามารถจับภาพเคลื่อนไหวได้

การถ่ายภาพย้อนแสง (Silhouette) การถ่ายภาพย้อนแสงหรือภาพเงาคำ ภาพประเภทนี้นักถ่ายภาพสมัครเล่นไม่ค่อยให้ความสนใจ เพราะจะได้ภาพที่ไม่ชัด ไม่เห็นรายละเอียดของวัตถุ ถ้าถ่ายภาพคนจะมองดูแล้วมืด แต่ที่จริงแล้วภาพย้อนแสงไม่ว่าจะเป็นภาพสี หรือขาว-ดำก็ตามจะช่วยให้เราเรียนรู้เรื่องรูปร่าง (Shape) ของวัตถุที่บังแสงอยู่ นักถ่ายภาพอาชีพมักจะเสาะแสวงหาภาพประเภทนี้อยู่เสมอ เพราะภาพย้อนแสงจะให้ทั้งความงามให้อารมณ์ ให้สีสันรุนแรง ให้ความแปลกตาไปอีกลักษณะหนึ่งการถ่ายภาพย้อนแสงควรถ่ายให้ภาพมีช่วงความชัดลึก โดยเปิดช่องรับแสงให้แคบกว่าปกติเล็กน้อยพยายามเลือกวัตถุที่มีโครงร่างที่สวยงามหามุมย้อนแสง โดยวางจังหวะของดวงอาทิตย์ให้พอดี

ภาพที่ 154 การถ่ายภาพย้อนแสงหรือภาพเงาดำ (ถ่ายภาพ : พันธุ์เดช สลิวงค์)

6.1.2 เทคนิคการถ่ายภาพสถาปัตยกรรม สิ่งก่อสร้าง สิ่งก่อสร้าง โดยทั่วไปจะมีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวตามกาลสมัยและท้องถิ่น แบบและวัสดุประสงค์ของสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เหล่านี้จะมีลักษณะและมุมมองที่แตกต่างกันออกไปมีความงามอยู่ในตัวของสิ่งนั้น ๆ เช่น ตึก อาคาร โบสถ์ วิหาร มัสยิด มีรูปร่าง รูปทรง เส้นสายต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบอย่างสวยงาม สามารถใช้สื่ออารมณ์ได้ ภาพตึกที่กำลังเร่งสร้างในเวลากลางวันโดยมีแสงไฟจากการเชื่อมประสานจะได้แสงไฟที่สวยงาม การถ่ายภาพสถาปัตยกรรมหรือสิ่งก่อสร้างจะต้องการความถูกต้องทางความลึก (Perspective) เป็นประการสำคัญ หรือจะต้องแสดงระนาบความชัดตลอดแนวที่ถ่ายจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดมุมกล้องที่ดีที่สุดเพื่อได้อารมณ์ที่ดีที่สุดเช่นกัน และจะต้องมีการปรับแก้ความผิดเพี้ยนของภาพอาจจะทำในขณะขึ้นตอนของการถ่ายทำโดยการปรับแก้แนวระนาบหรือมุมของการวางตำแหน่งของกล้องถ่ายภาพ เพื่อช่วยแก้ความผิดเพี้ยนหรือจะใช้อุปกรณ์พิเศษเช่น PC-Lens หรือ Shift-Lens ซึ่งจะสามารถปรับแก้ระนาบภาพได้ หรือจะใช้การปรับแก้ในขั้นตอนของการตกแต่งภาพโดยใช้ซอฟต์แวร์ตกแต่งภาพเข้าช่วย สำหรับสภาพแสงที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพสถาปัตยกรรมควรเป็นสภาพแสงธรรมชาติ ที่ต้องมีการกำหนดทิศทางของแสง ซึ่งทิศทางของแสงที่เหมาะสมแสงที่อยู่ในแนวเฉียงด้านข้างของอาคาร และควรทำมุมสูง 45 องศา ภาพที่ได้จึงจะมีความลึกมีรายละเอียดและควรใช้ฟิลเตอร์โพลาไรซ์ร่วมในการถ่ายภาพด้วย แต่ในบางครั้งก็จำเป็นต้องถ่ายภาพสิ่งก่อสร้างหรืองานสถาปัตยกรรมในเวลากลางวัน ซึ่งจำเป็นต้องมีการใช้แสงประดิษฐ์จากหลอดไฟทั้งจากหลอดทังสแตนและฟลูออเรสเซนต์เข้ามาช่วยในการบันทึกภาพ บางครั้งก็จำเป็นต้องใช้แสงแฟลชถ่ายภาพเข้ามาช่วยส่องสว่างเพื่อเพิ่มรายละเอียดในบางจุด

ภาพที่ 155 การถ่ายภาพสถาปัตยกรรมโดยกำหนดทิศทางของแสงที่อยู่ในแนวเฉียง
(ถ่ายภาพ : สุรพล มโนวงศ์)

ข้อควรปฏิบัติในการถ่ายภาพทางสถาปัตยกรรม คือ

1. เลือกมุมที่ถ่ายภาพสิ่งก่อสร้างให้อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมให้วัตถุเด่นออกมาจากพื้นมากที่สุดและสามารถมองเห็นตัวสิ่งก่อสร้างได้หลาย ๆ มิติ ควรประกอบให้มีฉากหน้า (Foreground) เพื่อให้เกิดความลึกในภาพ
2. พยายามมองหาส่วนประกอบที่สำคัญในงานสถาปัตยกรรมนั้น ๆ เพื่อถ่ายภาพเฉพาะส่วนออกมาให้เห็นชัดเจนขึ้น
3. ควรกำหนดให้ทิศทางของแสงส่องเข้าหาวัตถุในแนวเฉียงมากกว่าแสงจากทางด้านหน้าหรือแสงที่ส่องมาจากด้านบนของวัตถุโดยตรง และเลือกสภาพแสงที่ไม่แรงหรือนุ่มนวลจนเกินไป
4. เมื่อถ่ายภาพสิ่งก่อสร้างในแนวตั้งหรือในแนวราบควรตั้งกล้องถ่ายภาพให้อยู่ในระดับกึ่งกลางวัตถุ เพื่อหลีกเลี่ยงการบิดเพี้ยนของภาพ หรือใช้เลนส์เฉพาะทางการถ่ายภาพสถาปัตยกรรมซึ่งสามารถแก้ไขการบิดเพี้ยนได้
5. การวัดแสงด้วยเครื่องวัดแสงในตัวกล้องควรระมัดระวังฉากหลังที่อาจทำให้การวัดแสงผิดพลาดได้

6.1.3 เทคนิคการถ่ายภาพใกล้

การถ่ายภาพระยะใกล้เป็นการถ่ายภาพวัตถุสิ่งของที่มีขนาดเล็กหรือเลือกถ่ายภาพเฉพาะบางส่วนของวัตถุในระยะใกล้ให้มองเห็นส่วนละเอียดต่าง ๆ ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ถ่ายภาพแมลง ลายไม้ ดอกไม้ หรือวัตถุสิ่งของที่มีขนาดเล็กต่าง ๆ

ภาพที่ 156 ภาพถ่ายในระยะใกล้ของมดทำให้มองเห็นส่วนละเอียดต่าง ๆ ชัดเจนยิ่งขึ้น
(ถ่ายภาพ : สุรพล มโนวงศ์)

การถ่ายภาพใกล้จะเน้นที่รายละเอียดของสิ่งที่ถูกถ่ายที่มีขนาดเล็ก ดังนั้นอุปกรณ์ที่ถูกใช้มากที่สุดก็คือ เลนส์มาโคร การถ่ายภาพใกล้นี้ผู้ถ่ายภาพจะต้องต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ และเทคนิคบางอย่างที่แตกต่างออกไปจากการถ่ายภาพบุคคล หรือ การถ่ายภาพทิวทัศน์ การถ่ายภาพงานสถาปัตยกรรมและสถานที่พอสมควร การถ่ายภาพใกล้เช่นการถ่ายภาพดอกไม้จะแสดงให้เห็นถึงลักษณะ รูปทรง รูปร่าง และสีที่สวยงาม สามารถเน้นให้เห็นลวดลายของกลีบดอก ตลอดจนแนวเส้นของกิ่งก้านช่วยให้ภาพมีความงดงาม โดยเฉพาะการถ่ายภาพดอกไม้ในระยะใกล้จะให้สีที่สดใสน่าดูยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นดอกไม้ป่าหรือดอกไม้ที่ปลูกไว้ตามบ้านเรือน เวลาที่เหมาะสมในการถ่ายภาพดอกไม้ควรเป็นเวลาเช้า เพราะดอกไม้จะให้ความรู้สึกสดชื่น หากมีหยดน้ำค้างเกาะอยู่ตามกลีบดอกหรือหาน้ำหวาน หรือน้ำผึ้ง หยดลงบนดอกไม้ เพื่อล่อให้ผึ้ง หรือแมลงมาตอม ก็จะได้ภาพที่สวยงามเป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้น แสงที่ใช้ในการถ่ายภาพดอกไม้ควรเป็นแสงธรรมชาติ โดยจัดให้แสงเข้าทางด้านข้าง ถ้าเป็นดอกไม้ชนิดที่ควรเน้นให้เห็นลักษณะความบางและโครงสร้างของกลีบดอก ควรให้แสงส่องจากด้านหลังของดอกไม้และจัดให้พื้นหลังมีสีค่อนข้างเข้ม และต้องระวังอย่าให้แสงทวนเข้าที่หน้าเลนส์ของกล้อง

ภาพที่ 157 การถ่ายภาพดอกไม้ในระยะใกล้ ตัดแสดงรายละเอียดเฉพาะส่วน
(ถ่ายภาพ : สุรพล มโนวงศ์)

การถ่ายภาพดอกไม้ ควรต้องใช้ขาตั้งกล้องเพื่อช่วยในการปรับระยะความคมชัดที่แน่นอน พยายามจัดมุมกล้อง เพื่อหลีกเลี่ยงจากหลังที่รกรุงรัง หรือแก้ไขโดยใช้กระดาษสีเทาหรือสีดำไปวางไว้ทางด้านหลังของดอกไม้ โดยใช้สีของกระดาษให้ตัดกับสีของดอกไม้ เพื่อความเด่นชัด หรืออาจใช้วิธีเปิดช่องรับแสงให้กว้างเพื่อจะได้ฉากหลังที่พรางมัว อาจใช้เลนส์ถ่ายไกลหรือมาโครจะได้อาภาพดอกไม้ที่มีลักษณะเด่นชัดเฉพาะ สวยงามการถ่ายภาพระยะใกล้ต้องมีอุปกรณ์ดังนี้

1. กล้องถ่ายภาพ ซึ่งจะนิยมใช้กล้องแบบสะท้อนเลนส์เดี่ยว เนื่องจากจะไม่ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวขณะมองภาพที่ช่องเล็งภาพ

2. เลนส์ที่ใช้ควรเป็นเลนส์ที่ถูกรออกแบบมาสำหรับงานถ่ายภาพใกล้โดยเฉพาะคือเลนส์มาโคร (Macro) เลนส์มาตรฐานก็สามารถถ่ายภาพใกล้ได้โดยใช้เลนส์ถ่ายใกล้ (Close – up lens) สวมใส่หน้าเลนส์ อาจใช้วงแหวนกลับเลนส์ (Reversing Ring) หรือท่อต่อเลนส์ (Extension tube) หรือใช้เบลโลว์ (Bellow) ต่อคั่นระหว่างเลนส์กับตัวกล้องเพื่อช่วยให้สามารถถ่ายภาพได้ใกล้มากขึ้น

3. ขาตั้งกล้องและสายลั่นไกชัตเตอร์

4. สิ่งที่ต้องระวังสำหรับการถ่ายภาพใกล้ก็คือ การปรับระยะความคมชัดของภาพ เพราะระยะห่างจากเลนส์ถึงวัตถุมีน้อยมากจึงส่งผลต่อช่วงความชัดของภาพให้ชัดตื้นมาก ระยะที่อยู่ด้านหน้าและหลังของวัตถุจะพรางมัว ควรเลือกใช้รูรับแสงแคบเพื่อให้ได้มีความชัดลึกเพิ่มมากขึ้น

6.1.4 เทคนิคการถ่ายภาพบุคคล

ภาพที่ 158 ภาพถ่ายบุคคลที่แสดงบุคลิกของตัวแบบและแนวความคิดของช่างภาพ
(ถ่ายภาพ : สุรพล มโนวงศ์)

การถ่ายภาพบุคคล เป็นการบันทึกโครงสร้างลักษณะ และความนึกคิดของผู้ถ่ายภาพ และผู้ถูกถ่ายภาพ ฉะนั้นภาพถ่ายบุคคลจึงเปรียบเสมือนตัวแทนบุคคลที่ถูกถ่ายและผู้ถูกถ่ายภาพ ทั้งในด้านความรู้สึกนึกคิดและลักษณะท่าทาง ภาพถ่ายบุคคลที่ดีควรแสดงออกใน 2 ประการ คือ

1. ความนึกคิดและการสร้างสรรค์ของผู้ถ่ายภาพ
2. สามารถแสดงบุคลิกของผู้ถูกถ่ายได้เป็นอย่างดี

ภาพถ่ายบุคคลที่แสดงออกได้ทั้ง 2 ประการดังกล่าว จำเป็นต้องมีความเข้าใจในองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. การจัดเสื้อผ้าให้เหมาะสมกับบุคลิกและอาชีพ
2. การจัดฉาก อาจจัดในสตูดิโอ หรือใช้ฉากธรรมชาติก็ได้
3. การจัดภาพ จัดท่าทาง ของผู้เป็นแบบ
4. การจัดแสง อาจใช้แสงธรรมชาติ หรือแสงไฟประดิษฐ์ในสตูดิโอ
5. การเลือกใช้กล้อง และเลนส์ในการถ่ายภาพให้เหมาะสม เลนส์ที่ใช้ในการถ่ายภาพบุคคลควรเป็นเลนส์ถ่ายภาพระยะไกล ความยาวโฟกัสประมาณ 85 มม., 105 มม. หรือ 135 มม.
6. การเลือกมุมกล้องในการถ่ายภาพ

การถ่ายภาพบุคคลเป็นการถ่ายบุคลิกลักษณะของบุคคลมีอารมณ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น ดีใจ เสียใจ ภูมิใจ เศร้า คู ตกใจ ฯลฯ ภาพบุคคลสามารถเน้นถ่ายได้ ตั้งแต่ใบหน้า หรือใบหน้าถึงช่วงไหล่ ใบหน้ามาถึงเอง คอแล้ว เต็มตัว และยังสามารถจัดทำทางให้สมกับบุคลิก อุปนิสัยของบุคคลนั้น ๆ ได้ เราเองคงจะมีความมั่นใจในการแอ็คชั่น ไม่เคอะเขินถ้าช่างภาพ เป็นเพื่อนหรือคนรู้จักกัน เช่นเดี ขวกันการจะทำให้เกิดบรรยากาศ ในการถ่ายภาพบุคคล ซึ่งต้องเป็นบรรยากาศที่มีความเป็นกันเอง เป็นเรื่องที่ช่างภาพต้องสร้างบรรยากาศนั้นขึ้นมา สิ่งที่ช่างถ่ายภาพบุคคลควรมี คือ

1. การมีมนุษยสัมพันธ์เพื่อสร้างบรรยากาศ
2. การเป็นมืออาชีพในการใช้เครื่องมือถ่ายภาพ
3. การสังเกตจุดเด่น และจุดบกพร่องของแบบ
4. การตัดสินใจที่ดี
5. การตรงต่อเวลา
6. มีความสนใจติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ด้านการถ่ายภาพ
7. มีความรู้เรื่องการจัดแสง
8. มีความคิดสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ

ภาพที่ 159 ภาพถ่ายเด็กเน้นการแสดงอารมณ์ออกทางใบหน้าและแววตา

(ถ่ายภาพ : สุรพล มโนวงศ์)

การถ่ายภาพเด็ก เด็กจะมีความสดใสอยู่ในตัว แวดตา การเล่นที่เป็นไปอย่าง ธรรมชาติ ภาพเด็กถือว่าเป็นภาพที่ถ่ายยาก เด็กจะไม่ค่อยให้ความร่วมมือ กลัวกล้อง กลัวผู้ถ่าย อาจจะได้ภาพเด็กโดยการแอบถ่าย หรือใช้ขนม ของเล่น หลอกล่อ และแอบถ่ายในจังหวะที่เด็กเพลิดเพลิน สนุกสนาน กับของเล่นนั้น ๆ ช่วงภาพต้องมีความสามารถในการรอคอย เลือกรอจังหวะ ความไวในการถ่ายภาพของเด็กชวนน่ารัก เช่น ร้องไห้ หัวเราะ กลัว คุณ เด็กควรมีอายุในระหว่าง 6 เดือน ถึง 3 ปี เพราะตอบสนอง สิ่งเร้าได้ดี แต่ถ้าเด็กโตเกินไปจะดูเป็นผู้ใหญ่ ถ้าเด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือน ก็จะได้แต่ภาพเด็กที่นอนอยู่ในเบาะเท่านั้น เลนส์ที่ใช้ควรเป็นเลนส์ ถ่ายระยะไกล หรือเลนส์ซูม เพื่อที่ไม่ต้องเข้าไปใกล้เด็กมากนัก และจะได้ภาพที่เป็นธรรมชาติจริง ๆ

การถ่ายภาพเด็กเป็นการบันทึกภาพความไร้เดียงสา ความน่ารัก ความบริสุทธิ์ตลอดจน ความสนุกสนานร่าเริงไว้ในแผ่นภาพ ลักษณะธรรมชาติของเด็กนั้นมักไม่ชอบอยู่นิ่งและ ชอบซุกซน ตลอดเวลา ฉะนั้นก่อนถ่ายภาพควรให้เด็กได้เล่นอยู่กับของเล่นที่ถูกต้อง เล่นกับสัตว์เลี้ยง หรือทำควมสนิทสนมกับเด็ก เล่าเรื่องสนุกสนาน ทำท่าทางตลกและซุกซนให้เด็กทำสิ่งที่เขาชอบ ผู้ถ่ายภาพต้องคอยกดไกชัตเตอร์ในจังหวะที่เด็กกำลังอยู่ในท่าทางและอารมณ์ที่เป็นตัวของตัวเองตามธรรมชาติมากที่สุด การถ่ายภาพเด็กไม่ควรบังคับเด็กของตัวเองให้ตั้งทางต่าง ๆ ซึ่งจะได้ภาพที่แข็งไม่เป็นชีวิตจริง เสียลักษณะความเป็นธรรมชาติ แต่ควรบันทึกพฤติกรรมในชีวิตประจำวันของเขาไว้ เช่น การเรียน การเล่นหรือแม้แต่กำลังร้องไห้ น้ำตาไหลภาพต่าง ๆ เหล่านี้ อาจแสดงให้เห็นถึงความซุกซน ความดี รัน และอารมณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะให้ความน่ารักความประทับใจเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ได้ภาพถ่ายที่มีลักษณะเป็นธรรมชาติ ควรใช้การถ่ายภาพที่เปลือ (Candid photography) หมายถึง การแอบถ่ายโดยใช้แสงธรรมชาติไม่ควรใช้แฟลช เพราะแสงไฟจะทำให้เด็กรู้สึกตัว อาจทำให้พลาดโอกาสที่ดีไปได้

6.1.5 เทคนิคการถ่ายภาพสัตว์

การถ่ายภาพสัตว์ (Pets & Animals) การถ่ายภาพสัตว์แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

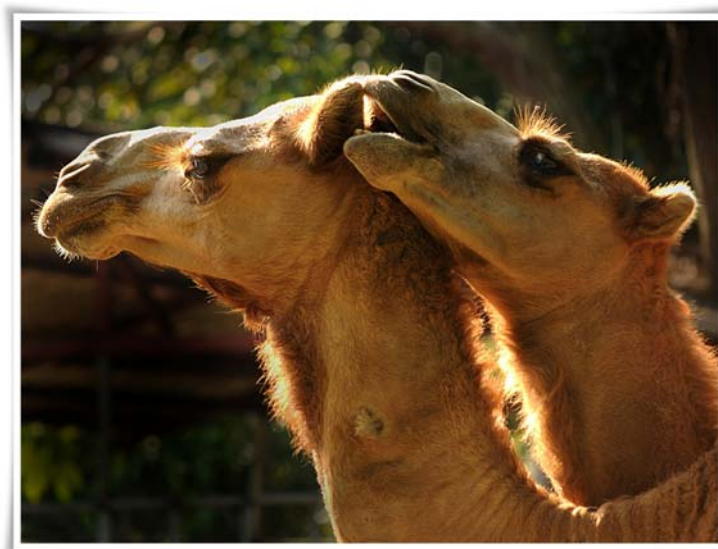
1. การถ่ายภาพสัตว์เลี้ยงในบ้าน สัตว์ที่เลี้ยงในบ้าน เช่น สุนัข แมว นก ปลา แต่ละชนิดก็มีรูปร่างลักษณะ สีขน กิริยาท่าทาง และนิสัยที่แตกต่างกันออกไป เป็นสัตว์ที่น่ารักทั้งสิ้น สามารถเลือกมุมถ่ายภาพให้มีความสวยงามและน่ารักได้ พยายามใช้ความรวดเร็วในการจับภาพในจังหวะที่น่าประทับใจต่าง ๆ

2. การถ่ายภาพในสวนสัตว์ ในสวนสัตว์จะเป็นที่รวมของสัตว์หลายชนิด ซึ่งมาจากทั่วทุกมุมโลก การถ่ายภาพสัตว์ในส่วนสัตว์ควรไปถ่ายภาพในตอนเช้า ที่อากาศไม่ร้อน สัตว์จะมีความสุขดี โดยเฉพาะเวลาให้อาหารสัตว์เป็นเวลาที่เหมาะสมที่สุดในการถ่ายภาพ เพราะสัตว์จะแสดงกิริยาต่าง ๆ ในกรณีที่ต้องการถ่ายภาพ ผ่านลูกกรงเหล็กหรือรั้วกัน ควรเปิดช่องรับแสงของเลนส์ให้กว้างให้กล้อง

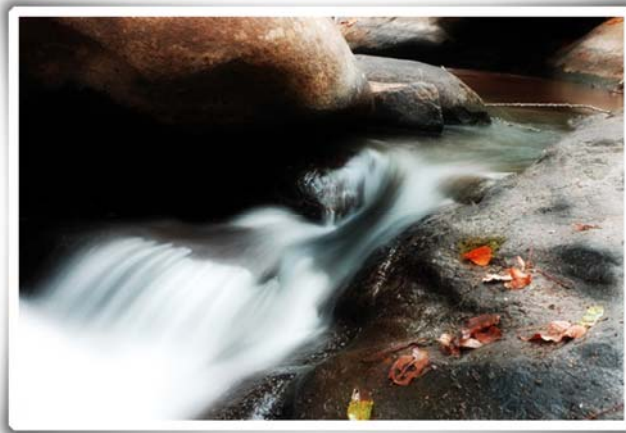
ห่างจากลูกทรงประมาณครึ่งเมตร ลูกทรงหรือรั้วกัน จะพ้นระยะชัดเกิดความพร่ามัว ทำให้มองเห็นเฉพาะภาพสัตว์ และยังช่วยหลบฉากหลังที่ทรงรังให้หายไปได้อีกด้วย กล้องที่ใช้ถ่ายภาพสัตว์ ควรใช้กล้องแบบ 35 มม. สะท้อนเลนส์เดี่ยว โดยใช้เลนส์ซูมหรือเลนส์ถ่ายไกล 135 มม. – 300 มม. เพื่อให้สามารถได้ภาพให้มีขนาดใหญ่ได้ ควรใช้ความไวแสงสูง 400 ISO หรือ 800 ISO

3. การถ่ายภาพสัตว์ป่า เป็นการออกไปถ่ายภาพสัตว์ในป่าเขาตามธรรมชาติ ซึ่งค่อนข้างหาได้ยาก เพราะไม่ค่อยมีสัตว์ป่าให้ได้เห็นกัน จะมีบ้างก็พวกแก้ง กวาง ในป่าสงวนบ้างแห่งเท่านั้น การแอบถ่ายภาพสัตว์ป่า จำเป็นต้องถ่ายจากบังไพร หรือซุ่มไม้มีดซิดเพื่อไม่ให้สัตว์มองเห็นและกลัว ควรศึกษาแหล่งที่พักหลับนอน แหล่งอาหาร และแหล่งน้ำของสัตว์อย่างน้อยจะทำให้มีโอกาสการถ่ายภาพได้ง่ายเข้า อุปกรณ์ที่จำเป็นที่สุดในการถ่ายภาพสัตว์ป่าคือเลนส์ระยะไกล มีความยาวโฟกัสสูง ไม่ต่ำกว่า 400 มม. – 1200 มม. หรือใช้ Teleconverter 2X เพื่อช่วยให้สามารถถ่ายภาพในระยะไกลๆ ได้ กล้องควรตั้งบนขาตั้งใช้ฟิล์มที่มีความไวแสงสูง จะได้ภาพที่มีความคมชัด แน่นอน

ภาพถ่ายสัตว์สามารถสื่อสารในเรื่องของความน่ารัก ลึกลับ แปลก การถ่ายภาพสัตว์เป็นการถ่ายภาพที่ยากลำบาก เนื่องจากการไม่อยู่นิ่ง ตกใจ ขู่วายของสัตว์ การถ่ายภาพสัตว์จึงจำเป็นต้องมีสิ่งล่อ เช่น อาหาร และไม่ควรถ่ายเข้าไปถ่ายในระยะใกล้ควรใช้เลนส์ซูมถ่ายในขณะที่สัตว์ไม่รู้ตัว และเลือกจังหวะในการกดชัตเตอร์ เช่น ร้อง คำราม พองขน ช่วงภาพต้องจัดองค์ประกอบอย่างรวดเร็ว เช่น ช่องว่างของภาพ ไม่ใช่แฟลชเพราะจะทำให้สัตว์ตกใจและทำร้ายช่วงภาพได้ สัตว์ที่อยู่ในกรงขังจะเป็นอุปสรรคในเรื่องของฉากหน้าคือ กรง นั้นเอง แก้ปัญหาโดยการใช้หน้ากล้องกว้าง เพื่อปรับโฟกัสให้กรงเบลอ สัตว์บางชนิดที่ตัวเล็กมากหรืออยู่ที่สูง เช่น นก จึงจำเป็นต้องใช้เลนส์ถ่ายระยะไกลช่วย หรือใช้เลนส์มาโคร สำหรับสัตว์ที่ตัวเล็กมาก เช่น แมลงต่าง ๆ

ภาพที่ 160 ภาพถ่ายสัตว์ที่ใช้เลนส์ถ่ายภาพระยะไกล (ถ่ายภาพ : สุรพล มโนวงศ์)

ภาพที่ 161 ใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำในการถ่ายภาพวัตถุที่เคลื่อนไหว
(ถ่ายภาพ : ธวัชชัย เกษศรี)

การถ่ายภาพเคลื่อนไหว (Action) การถ่ายภาพเคลื่อนไหว หมายถึง การถ่ายภาพของวัตถุที่เคลื่อนไหว เช่น คนวิ่ง กระโดดโลดเต้น, เล่นชิงช้า, กระโดดสูง, ว่ายน้ำ ปั่นจักรยาน รถกำลังแล่น สายน้ำที่ไหล หรือการแข่งขันกีฬาด้วยความเร็วประเภทต่าง ๆ การถ่ายภาพวัตถุที่เคลื่อนไหวดังกล่าว อาจทำได้ใน 3 ลักษณะ คือ

1. การจับภาพวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวให้หยุดนิ่ง (Stop – action) การถ่ายภาพในลักษณะนี้ ต้องตั้งความเร็วชัตเตอร์ให้สูงเช่น 1/250, 1/500 หรือ 1/1000 วินาที ตามความเหมาะสมกับความเร็วของวัตถุที่กำลังเคลื่อนที่ เมื่อตั้งความเร็วชัตเตอร์สูง ๆ จำเป็นต้องเปิดช่องรับแสงให้กว้างขึ้น เพื่อชดเชยให้แสงผ่านเข้าไปทำปฏิกิริยากับฟิล์มให้มากพอการถ่ายภาพวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวกให้หยุดนิ่งได้นั้น จะตั้งความเร็วชัตเตอร์เท่าใดย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

- 1) ความเร็วของวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวก
- 2) ทิศทางการเคลื่อนไหวกของวัตถุ
- 3) ระยะทางจากกล้องถึงวัตถุ
- 4) ความยาวโฟกัสของเลนส์

2. การถ่ายภาพวัตถุที่เคลื่อนไหวกดูแล้วให้รู้สึกเหมือนกำลังเคลื่อนไหวก การถ่ายภาพในลักษณะนี้ ต้องตั้งความเร็วชัตเตอร์ให้ช้า ๆ เช่น 1/30 วินาที, 1/15 วินาที หรือ 1/8 วินาที เป็นต้น เมื่อตั้งความเร็วชัตเตอร์ช้า ก็ต้องเปิดช่องรับแสงให้เล็กลงภาพที่ได้จะปรากฏว่าสิ่งที่กำลังเคลื่อนไหวกจะดูพร่ามัวทำให้เห็นว่าวัตถุนั้นกำลังเคลื่อนที่ส่วนวัตถุหรือสิ่งที่อยู่นิ่งจะคมชัดและการถ่ายภาพลักษณะนี้ควรจับถือกล้องให้แน่นและมั่นคง หรือควรรักษาตั้งกล้องช่วย เพื่อไม่ให้กล้องสั่นไหวก

3. การถ่ายภาพวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวให้เห็นวัตถุชัด ส่วนฉากหลังพร่ามัวเป็นทางยาว การถ่ายภาพในลักษณะนี้ จะต้องแพนกล้อง (Panning) ตามวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหว พร้อม ๆ กับการกดชัตเตอร์ ความเร็วชัตเตอร์ความตั้งให้ช้า เช่น 1/60 วินาที, 1/30 วินาที หรือช้ากว่าทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเร็วของวัตถุที่ เคลื่อนที่ด้วยการปรับระยะชัดให้ปรับไปตรงจุดที่วัตถุเคลื่อนที่ผ่าน

ภาพที่ 162 การถ่ายภาพหุ่นนิ่งเพื่อนำภาพไปจัดทำเป็นสื่อในการโฆษณา

(ถ่ายภาพ ตกแต่งภาพ : สุรพล มโนวงศ์)

การถ่ายภาพหุ่นนิ่ง (Still life) การถ่ายภาพหุ่นนิ่ง หมายถึง การถ่ายภาพวัตถุสิ่งของต่าง ๆ เช่น แจกันดอกไม้ ถ้วยจานช้อนช้อม ขวดเหล้า เบียร์ แก้ว บุหรี่ น้ำหอม เสื้อผ้า รองเท้า ผัก ผลไม้ อาหาร ฯลฯ จุดมุ่งหมายส่วนใหญ่ก็เพื่อนำภาพไปจัดทำเป็นสื่อในการโฆษณา เช่น ทำปกหนังสือ วารสาร โปสเตอร์ หรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ การฝึกถ่ายภาพหุ่นนิ่ง จะช่วยให้เราได้เรียนรู้เทคนิคต่าง ๆ ในการถ่ายภาพได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ที่นำมาถ่ายภาพจะอยู่นิ่งไม่เคลื่อนไหว เราสามารถทดลองจัดภาพได้หลาย ๆ แบบตามต้องการ ส่วนการใช้แสงก็ทำได้หลายลักษณะ อาจใช้แสงธรรมชาติ แต่ส่วนมากมักใช้แสงไฟประดิษฐ์ เพราะสามารถควบคุมทิศทางตลอดจนปริมาณของแสงสว่างได้ตามความเหมาะสมขั้นตอนการถ่ายภาพหุ่นนิ่ง

1. จัดสถานที่ได้แก่โต๊ะชุดสำหรับถ่ายภาพหุ่นนิ่งประกอบด้วยขาตั้งเหล็ก หรืออลูมิเนียม มีแผ่นพลาสติกสีต่าง ๆ เช่นสีขาว ดำ น้ำเงิน และม่วง เป็นที่วางวัตถุที่จะถ่ายภาพ ผิวหน้าของแผ่นพลาสติกมี 2 ด้าน ด้านหนึ่งผิวด้าน ส่วนอีกด้านหนึ่งผิวจะมัน คุณสมบัติของแผ่นพลาสติก คือถ้าใช้ไฟส่องด้านบนจะได้แสงตกกระทบธรรมดา แต่ถ้าใช้ไฟส่องจากด้านล่าง แสงจะสามารถทะลุพื้นพลาสติกขึ้นด้านบนสามารถใช้เป็นแสงสำหรับลดเงา หรือใช้เป็นแสงส่องจากพื้นล่างและด้านหลังของวัตถุ

2. ออกแบบ ร่างภาพ (lay – out) การจัดวางองค์ประกอบของวัตถุ ซึ่งจะทำให้ผู้ร่วมงานเข้าใจรูปแบบและแนวคิด สามารถจัดหาวัตถุประกอบฉาก ตลอดจนการจัดภาพได้ถูกต้องและรวดเร็วขึ้น

3. จัดหาวัตถุ สิ่งของ ที่จะถ่ายภาพ ถ้าเป็นประเภทผัก ผลไม้ ควรเตรียมไว้ให้มากพอ คอยฉีดน้ำดูแลให้สดอยู่เสมอ

4. นำวัตถุสิ่งของที่จะถ่าย วางบนโต๊ะถ่ายภาพ โดยจัดวางตามแบบที่สเกตซ์ภาพไว้

5. ทดลองจัดแสง ซึ่งอาจใช้หลอดไฟทั้งสแตนด์ ถ้าเป็นการถ่ายภาพชิ้นเล็ก ๆ ก็ใช้สปอตไลท์ 500 วัตต์ 2-3 ดวง แต่ถ้าเป็นการถ่ายภาพขนาดใหญ่ ก็ต้องใช้ไฟที่มีกำลังวัตต์สูง ๆ เช่น 2,000 วัตต์ถึง 5,000 วัตต์ โดยใช้ผ่านแผ่นกรองแสงเพื่อให้ได้แสงที่นุ่มนวล ใช้แผ่นสะท้อนแสงลดเงาและอาจใช้ไฟส่องฉากหลัง เพื่อเน้นวัตถุให้เห็นเด่นชัดในปัจจุบันนิยมใช้แฟลชอิเล็กทรอนิกส์ มีอุปกรณ์ เช่น รั่มสะท้อนแสง จานสะท้อนแสง ประตูโคม (Barn doors) กรวยแสง (Snoot) ซึ่งจะให้ความสะดวก สามารถบังคับทิศทางและปริมาณของแสงได้ตามต้องการ

6. กล้องถ่ายภาพต้องตั้งบนขาตั้งกล้องให้มั่นคง เพราะการถ่ายภาพหุ่นนิ่งต้องการภาพที่ละเอียดชัดเจน และชัดลึกจึงต้องเปิดช่องรับแสงให้แคบมาก ๆ เช่น f16 ฉะนั้นความเร็วชัตเตอร์จะต้องช้ามากเพื่อให้สัมพันธ์กับขนาดช่องรับแสง

แผนการสอน

วิธีสอน และ กิจกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาเอกสารคำสอนหน่วยที่ 6 บทเรียนที่ 6.1 2. อภิปรายเกี่ยวกับเทคนิคในการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ 3. ปฏิบัติการการใช้เทคนิคในการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ 4. นำผลงานที่ได้จากการฝึกปฏิบัติมานำเสนอ วิจารณ์ เสนอแนะ ประเมิน 5. ทำแบบทดสอบหลังเรียน บทที่ 6 สัปดาห์ที่ 10 	
สื่อการสอน	หนังสืออ้างอิง	เอกสารหมายเลข 1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 32
	เอกสารประกอบ	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวกับเทคนิคการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ การจัดองค์ประกอบ - เอกสารประกอบเพิ่มเติม แผ่นพับ โบรชัวร์กล้อง เลนส์ - ใบงานแผ่นที่ 16
	วัสดุ สื่อทัศน	เครื่องฉายภาพ LCD Projector
การวัดและ ประเมินผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผลจากกิจกรรมในรูปแบบฝึกปฏิบัติ ใบงาน 2. ประเมินผลจากแบบทดสอบหลังเรียน 	
งานที่ มอบหมาย	ให้นักศึกษา โหลดและบันทึกไฟล์ภาพที่ได้จากการฝึกปฏิบัติเก็บไว้ในแฟลชไดรฟ์ที่เก็บข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาแต่ละคน โดยสร้างโฟลเดอร์เก็บงานภาพถ่ายไว้สำหรับรวบรวมและจัดทำสมุดภาพ (Photo-book) ส่งในสัปดาห์ที่ 16	
หมายเหตุ :	- นักศึกษาสามารถทบทวนเนื้อหา ศึกษาเพิ่มเติมและดาวน์โหลดเอกสารได้จาก http://www.suraphon.rmutl.ac.th/index.html ในหัวข้อ เอกสารคำสอน	

แบบฝึกปฏิบัติและงานที่มอบหมาย

ใบงาน	แผ่นที่ 16
	การสอนครั้งที่ 10
วิชา 43-010-203 การถ่ายภาพ	กลุ่มนักศึกษา ศป.บ.นศ 2, ศป.บ.มด. 2
ชื่อหน่วย เทคโนโลยีการถ่ายภาพ	หน่วยที่ 6
ชื่องาน ฝึกปฏิบัติการใช้เทคนิคการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ	เวลา 3 คาบ
จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	6.2 มีทักษะในการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ 6.2.1 การใช้เทคนิคการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ
เครื่องมือและอุปกรณ์	6.2.1 การใช้เทคนิคการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ - กล้องถ่ายภาพ DSLR ชนิด APS-C Image Sensor - เลนส์กิต ขนาด 18 – 55 mm., ขาตั้งกล้อง, แฟลชภายนอก, ฟิเตอร์ - Memory Card, Card Reader & Cable, Computer Notebook
ลำดับขั้น การปฏิบัติงาน	6.2.1 การใช้เทคนิคการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ - หัวข้อที่กำหนดคือ เทคนิคการถ่ายภาพ (หัวข้อละ 3 คะแนน) - การถ่ายภาพทิวทัศน์ (Landscape) - การถ่ายภาพกลางคืน(Night shot) - การถ่ายภาพย้อนแสง (Sillouete) - การถ่ายภาพสถาปัตยกรรม วัด, อาคาร ตึก สิ่งก่อสร้าง(Building) - การถ่ายภาพใกล้ (Close-up) - การถ่ายภาพเด็ก (Child) - การถ่ายภาพบุคคล (Portrait) - การถ่ายภาพสัตว์เลี้ยง (Pet Phtography) - การถ่ายภาพเคลื่อนไหว (Movment) - การถ่ายภาพหุ่นนิ่ง (Still Life) - จัดบันทึกรายละเอียดในการถ่ายภาพทั้ง 10 - นำภาพแต่ละคนมาวิจารณ์ โอนไฟล์ภาพเก็บไว้ในแฟลชไดร์ฟ
เกณฑ์การประเมิน	6.2.1 การใช้เทคนิคการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ - คะแนนความสวยงามถูกต้องตามหลักการจัดองค์ประกอบ ความคมชัด และความถูกต้องของการฉายแสง 30 คะแนน
กำหนดส่งงาน	ให้ส่งงานปลายชั่วโมงที่ 4 ของการเรียนครั้งที่ 10 สัปดาห์ที่ 10 เพื่อนำเสนอ

แบบทดสอบหลังเรียน			
หน่วยที่	เรื่อง เทคนิคการถ่ายภาพ	สัปดาห์ที่ 10	จำนวน 20 ข้อ
6	บทเรียน 6.1 รู้เทคนิคการถ่ายภาพประเภทต่าง ๆ		

- การถ่ายภาพทิวทัศน์ต้องควบคุมให้ได้รายละเอียดชัดเจน ต้องคุมชัดทั้งภาพ ควรใช้เทคนิคข้อใด ?
 - ใช้ขาตั้งกล้อง
 - ใช้ความเร็วชัตเตอร์สูง
 - เปิดรูรับแสงแคบ
 - ใช้เลนส์มุมกว้าง
- การเปลี่ยนแปลงสีของภาพเพื่อให้ได้ภาพทิวทัศน์ที่มีสีสันสวยงามแปลกตา ควรใช้เทคนิคใด ?
 - ฟิลเตอร์ตัดหมอก
 - ฟิลเตอร์โพลาไรซ์
 - ปรับสมดุลแสงสีขาว
 - แผ่นเจลาคินสี
- ข้อใดไม่ได้เป็นเทคนิคการจัดองค์ประกอบของภาพทิวทัศน์?
 - การลดรายละเอียดที่ไม่ต้องการที่ทำให้ภาพถ่ายสูญเสียความสวยงามออกไป
 - การใช้แนวต้นไม้หรือแนวรั้ว หรือวัตถุอื่นๆ ใช้เป็นลึ่นำสายตาเข้าไปหาจุดเด่นในภาพ
 - การเลือกใช้รูรับแสงกว้างเพื่อควบคุมความชัดลึกของภาพ
 - การใช้เฟรมหรือกรอบภาพจะช่วยสร้างการจัดวางองค์ประกอบที่สวยงามได้
- การวางเส้นขอบฟ้า ในการถ่ายภาพทิวทัศน์ควรวางไว้ที่ตำแหน่งใด ?
 - ตำแหน่ง 1/4 จากขอบบนของภาพหรือจากขอบล่างของภาพ
 - ตำแหน่ง 1/3 จากขอบบนของภาพหรือจากขอบล่างของภาพ
 - ตำแหน่ง 2/3 จากขอบบนของภาพหรือจากขอบล่างของภาพ
 - ตำแหน่ง 3/4 จากขอบบนของภาพหรือจากขอบล่างของภาพ
- การถ่ายภาพตามข้อใดที่จะสามารถเปลี่ยนความรู้สึกที่มีต่อวัตถุได้ ?
 - การเปลี่ยนตำแหน่งมุมกล้อง ให้อยู่สูงหรือต่ำกว่าวัตถุ
 - การใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำจับภาพวัตถุให้ดูเคลื่อนไหว
 - การใช้รูรับแสงกว้างเพื่อควบคุมให้ฉากหลังอยู่นอกระยะชัด
 - การเลือกใช้เลนส์ที่มีความบิดเบือนสูงเพื่อทำให้ภาพดูแปลกตา
- การถ่ายภาพไฟตามถนน ป้ายนีออนโฆษณา ไฟประดับให้ได้สีที่ถูกต้องไม่ผิดเพี้ยน ควรทำอย่างไร ?
 - ใช้ไฟแฟลชช่วยให้ได้ภาพที่มีสีสันที่ถูกต้องในการถ่ายภาพ
 - ใช้ฟิลเตอร์โพลาไรซ์ช่วยแก้สีในการถ่ายภาพ
 - ใช้การปรับไวท์บาลานซ์ให้ถูกต้องกับแหล่งกำเนิดแสง
 - ใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำร่วมกับการใช้ขาตั้งกล้อง

7. การถ่ายภาพสถาปัตยกรรมหรือสิ่งก่อสร้างจะต้องการความถูกต้องทางด้านใดมากที่สุด ?
 ก. แสงเงา ข. มิติ รูปทรง ค. สัดส่วน ง. ทศนิยมภาพ
8. ในการถ่ายภาพสถาปัตยกรรม ข้อใดจะสามารถแสดงระนาบความชัดตลอดแนวที่ถ่ายได้ดีที่สุด ?
 ก. ขนาคูรับแสง ข. เลนส์มุมกว้าง ค. การกำหนดมุมกล้อง ง. สภาพแสง
9. การปรับแก้แนวระนาบและแนวตั้งของงานสถาปัตยกรรม เพื่อแก้ความผิดเพี้ยน ทำไม่ได้ในข้อใด ?
 ก. การกำหนดมุมของการวางตำแหน่งของกล้องถ่ายภาพ
 ข. การใช้เลนส์มุมกว้าง
 ค. การใช้อุปกรณ์พิเศษเช่น PC-Lens หรือ Shift-Lens
 ง. ใช้การปรับแก้ในขั้นตอนของการตกแต่งภาพโดยใช้ซอฟต์แวร์ตกแต่งภาพ
10. ทิศทางของแสงที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพสถาปัตยกรรม คือข้อใด ?
 ก. แสงที่อยู่ในแนวเฉียงด้านข้างของอาคาร และควรทำมุมสูง 45 องศา
 ข. แสงที่อยู่ในแนวเฉียงด้านข้างของอาคาร และควรทำมุมสูง 30 องศา
 ค. แสงที่อยู่ในแนวเฉียงด้านข้างของอาคาร และควรทำมุมสูง 15 องศา
 ง. แสงที่อยู่ในแนวเฉียงด้านข้างของอาคาร และควรทำมุมสูง 60 องศา
11. ข้อใดไม่ได้เป็นถ่ายภาพระยะใกล้ ?
 ก. การถ่ายภาพวัตถุสิ่งของที่มีขนาดเล็ก
 ข. การเลือกถ่ายภาพเฉพาะบางส่วนของวัตถุในระยะใกล้
 ค. การถ่ายภาพที่ต้องการอัตรากำลังขยายสูง 1:2
 ง. การถ่ายภาพที่จะต้องระมัดระวังเรื่องความชัดลึก
12. ข้อใดไม่ได้เป็นอุปกรณ์ที่ต้องใช้ร่วมกับการถ่ายภาพระยะใกล้ ?
 ก. ขาตั้งกล้อง, สายลั่นไก ข. แฟลชภายนอก
 ค. ฟิลเตอร์ Close-up ง. ท่อต่อ Tele-plus
13. ข้อใดไม่ได้เป็นวิธีการหลีกเลี่ยงจากหลังที่รกรุงรังในการถ่ายภาพระยะใกล้ ?
 ก. การแก้ไขโดยการจัดวางมุมกล้อง
 ข. การแก้ไขโดยใช้กระดาษสีเทาหรือสีดำไปวางไว้ทางด้านหลังของ
 ค. การแก้ไขโดยการใช้ฟิลเตอร์ ND เพื่อลดทอนแสงที่จะตกกระทบจากหลัง
 ง. ใช้วิธีเปิดช่องรับแสงให้กว้างเพื่อจะได้ฉากหลังที่พร่ามัว
14. ข้อใดไม่ได้เป็นอุปกรณ์ที่ถูกออกแบบสำหรับการถ่ายภาพใกล้โดยเฉพาะ ?
 ก. เลนส์มาโคร (Macro) ข. เลนส์ถ่ายใกล้ (Close – up lens)
 ค. วงแหวนกลับเลนส์ (Reversing Ring) ง. ท่อต่อเลนส์ (Tele-plus)
15. การถ่ายภาพใกล้จะต้องระมัดระวังในเรื่องใดมากที่สุด ?
 ก. ความชัดลึก ข. สภาพแสง ค. ความเร็วชัตเตอร์ ง. ฉากหลัง

16. ข้อใดไม่ได้เป็นการแสดงออกถึงภาพถ่ายบุคคลที่ดี ?
- ก. การสร้างสรรค์ของผู้ถ่ายภาพ
 - ข. ความรู้สึกนึกคิดของช่างภาพ
 - ค. การจัดฉาก แสง เงาที่สวยงาม
 - ง. การแสดงบุคลิกของผู้ถูกถ่ายได้เป็นอย่างดี
17. ข้อใดไม่ได้เป็นเทคนิคในการถ่ายภาพเด็ก ?
- ก. ควรใช้การถ่ายภาพที่เปลือย (Candid photography)
 - ข. ควรใช้ขาตั้งกล้องร่วมกับการใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำ
 - ค. ถ่ายโดยใช้แสงธรรมชาติไม่ควรใช้แฟลช
 - ง. เล่นสกีใช้ควรเป็นเลนส์ถ่ายระยะไกล เพื่อที่ไม่ต้องเข้าไปใกล้เด็ก
18. การถ่ายภาพสัตว์ในส่วนสัตว์ควรเลือกถ่ายในเวลาใด ?
- ก. ตอนที่สัตว์ทานอาหารเสร็จและพักผ่อน
 - ข. ถ่ายตอนเที่ยงวันจะได้สภาพแสงที่ดี
 - ค. ถ่ายเวลาให้อาหารสัตว์
 - ง. ถ่ายตอนเย็นก่อนให้อาหาร
19. การถ่ายภาพสัตว์ในกรณีที่ต้องการถ่ายภาพ ผ่านลูกกรงเหล็กหรือรั้วกัน ควรทำอะไร ?
- ก. ควรเปิดช่องรับแสงของเลนส์ให้กว้าง
 - ข. ให้กล้องห่างจากลูกกรง อยู่นอกระยะชัด
 - ค. ใช้เลนส์ถ่ายภาพใกล้
 - ง. ใช้ความไวแสงสูง
20. ข้อใดไม่ได้เป็นเทคนิคในการแอบถ่ายภาพสัตว์ป่า ?
- ก. ใช้เลนส์ที่มีความยาวโฟกัส 400 มม. – 1200 มม.
 - ข. ใช้แฟลชภายนอกเพื่อให้ได้แสงที่พอดี
 - ค. กล้องควรตั้งบนขาตั้งใช้ฟิล์มที่มีความไวแสงสูง
 - ง. ถ่ายจากบังไพร, ซุ่มเพื่อไม่ให้สัตว์เห็น

เฉลยแบบทดสอบ			
หน่วยที่ 6	เรื่อง เทคนิคการถ่ายภาพ	ลำดับที่ 10	20 คะแนน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1			X	
2				X
3			X	
4		X		
5	X			
6			X	
7				X
8			X	
9		X		
10	X			

ข้อ	ก	ข	ค	ง
11			X	
12				X
13			X	
14				X
15	X			
16			X	
17		X		
18			X	
19			X	
20		X		